

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.
Fél évre	4 "
Egész évre	8 "
Egyes szám ára	20 fill.

Felolós szerkesztő:
ZÁDORY KÁROLY.
Lap kiadó tulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szemleli részét illető közlemények a »Petrozsény és Vidéke« szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a Kiadóhivatalhoz küldendők.

Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények árszabály szerint számítottak.

Erzsébet-Királyné-Liget.

Pár év előtt szóvá tettük lapunkban, hogy Petrozsény belterületén, mondhatni, hogy leg-szebb helyén van egy bekerített tér, melynek magasztos rendeltetése dicsőült Nagyasszonyunk, Erzsébet királyné emlékének megörökítése és hogy a község lakosainak üdülő helye legyen.

Lapunk ugyanezen helyén említettük, hogy tíz év előtt adományozta a kir. kincstár a területet a jelzett célra, sőt 600 koronát is folyósi-tott annak bekerítésére és berendezésére, de a liget csak névleg létezik s tulajdonképeni céljától elvonatott.

Akkor a közvélemény helyeselte felszólalásunkat, de a kérdés felett napirendre tért s nekünk, mint a nyilvánosság orgánumának a közérdekből teljesített kötelesség tudatán kívül, nem keresett kellemetlenséggel meg kellett elégednünk.

Az illetékes tényezők nem reagáltak s mi nem bolygattuk az ügyet, mely most újból aktuális lett, amennyiben a zsilvölgyi kir. szénbánya hivatal az említett térre bányatiszti lakások építését tervezvén, építési engedélyért folyamodott, minek folytán járási főszolgabíró augusztus hó 31-én ejtette meg a helyszíni tárgyalást.

Igy került szőnyegre aliget kérdése, amennyiben a község bírása Petrozsény község közönsége képviseletében az »Erzsébet liget«-en épít-

etni szándékolt két (3—3 szobás) tiszt lakásra nézve nem tartotta megadhatónak a kért építési engedélyt, mert a zsilvölgyi m. kir. közbányahivatalnál 163—1899. sz. alatt levő hivatalos adatok igazolása szerint a kir. magas pénzügyi kincstár a kérdéses telket Petrozsény község közönségének dicsőült »Erzsébet királyné emlékfái« és »Erzsébet liget« létesítése céljára adományozta, sőt a kerítés- és berendezésre 600 koronát is szíveskedett folyósítani, ami Petrozsény község által ezen célra fel is használtatott. Elismerte, hogy Petrozsény község képviselőtestülete 40—1902. sz. közgyűlési határozattal felkérte a magas kincstárt, hogy az érintett »Erzsébet Liget«-et venné vissza és a boldogult királyné áldott emlékének megfelelően berendezné és mint »Erzsébet Liget«-et kezelné. Tekintettel azonban arra, hogy ezen határozat az 1886. XXII. t.-c. határozott rendelkezése ellenére nem az ezen célból egybehívott közgyűlésben, nem 30 nap közbevetésével a tagok általános többségének névszerinti szavazatával hozatott, továbbá, hogy közhirre nem tétetett és hogy törvényhatósági jóváhagyás végett fel nem terjesztetett; annál fogva érvénytelen már azért is, mert a hivatkozott közgyűlési határozat csak tudomásul veszi azt a javaslatot, hogy az »Erzsébet liget« kezelés és berendezés végett visszaadassék, illetőleg annak visszavétele kérelmeztessek. Ez azonban mint határozat enunciatva nem lett. Megje-

gyezte továbbá, hogy még abban az esetben sem engedhető meg az »Erzsébet Liget«-en a kincstári bányauzem céljára (vagy bármi más célra) lakások, vagy a liget rendeltetésének meg nem felelő épületek emelése, ha a kérdéses terület visszaadása és visszavételére nézve jogérvényes megegyezés jött volna létre, mert ebben az esetben is csak magasztos céljának. rendeltetésének megfelelőleg, felejtethetlen Nagy-Asszonyunk, Erzsébet királyné emlékének megörökítésére s Petrozsény község közönségének üdülésére használható. A tervezett építkezés által azonban eme kegyeletes rendeltetéstől elvonatnék. Ezen indokokból kifogásolta községi bíró, hogy a ligetben az építkezés már tényleg megkezdett, miért is kérte az előző állapot visszaállítása mellett az építkezés azonnali beszüntetését és az építkezési anyagok eltávolítását elrendelni s fogantatosíttatni.

A m. kir. szénbányahivatal képviselője ellenben kérte a község részéről emelt kifogásoktól eltekintve a kért építési engedély megadását a tervezett tisztalakásokra, amennyiben a község részéről sem kifogásolt telekkönyvi és tényleges birtoklással szemben az építés engedélyezése kérdésénél az előterjesztett kifogások figyelembe nem vehetők.

Az ügy mai stádiuma ez.

Az építésügyi hatóság fog határozni az építés engedélyezése kérdésében s döntése csakis

„PETROZSÉNY és VIDÉKE“ TÁRCÁJA.

A török nők és a Korán.

A Törökországban beállott politikai átalakulás általánosan felszínre tárja Európa érdeklődését a szultán birodalma iránt és így nem lesz érdektelen kissé behatóbban foglalkozni azzal a kérdéssel, hogy a török társadalmi életben amúgy is oly nagy szerepet játszó Korán milyen befolyást gyakorolt a mazulmán nők életére. Küztudomás, hogy a Korán nemcsak az etikai momentumokra van tekintettel, hanem a hívők egyéniségére is. Kevésbé ismertek azonban a Koránnak egész a legapróbb részletekig menő rendelkezései, amelyekkel a női kozmetika ti-kaiba is beleavatkozik. A Korán szerint a nőnek szabad, sőt kell is magát szépitenie, hogy férjét annál jobban le tudja bilincselni. De a Korán a szépités módját nem bizza teljesen a nők ízlésére, hanem egyszersmindkorra megállapítja annak szabályait. Hogy és mint kell a női szem szépségét emelni? Erre a kérdésre a Korán 33-ik szúrája ezeket mondja: »Erre a célra meg van engedve a fekete kollyrium. Ezzel lehet bevonní a szemgödörket és mélyebben beárnyalni a szemhéjakat, ha ugyan ez még lehetséges«. A kollyrium tömjénkoromból és porrá tört tükörívvegből készül, tehát olyan szer, amelynek ártatlan voltát évezredes tapasztalat bizonyítja.

A törvényhozó mély emberismeretéről tanuskodik, hogy a női húságnak, vagy ha úgyetszik, szépségérzetnek, engedményeket tesz ahelyett, hogy a rideg tilalommal a parancs áthágására ösztönözzön. De a Korán

ajánlotta kozmetikai szer egyuttal biztos óvszer a veszedelmes higanyszerek helyett. Az arcszépítést azonban már kevésbé precizirozza a Korán. Általában csak annyit mond róla, hogy szépségtapaszkodat és kétféle: piros és fehér festéket használhatnak a hölgyek erre a célra. Ugy látszik, a profétának sejtelve sem volt arról, hogy a huszadik században mi minden lehet a piros és fehér festékekben? Itt tehát rés maradt a törvényben, amelyen át a párisi kozmetika meg is találja útját a török háremekbe. Ennek a francia iparnak a háremek valóban a legjobb lerakódó helyei. Részben kihalóban van azonban egy régi török szokás, amelyről a Korán is részletekben megemlékezik. Régente ugyanis nagy súlyt fektettek arra, hogy a kézfejet és a talpakat, valamint a kézen és lábakon levő körmököt hennával pirosas barnára befessék. A henna a lavsonia inernus gyökereiből készül, amelyet porrá törnek és az illető testrészekre vékonyan rákennek. Az európai Törökországban ezt a szokást ma már csak a legalsóbb néprétegben tartották meg és legáltalánosabban a konzervatív Tripolisban.

A hajviseletről csak annyit mond a Korán, hogy a fiútokeket szabad a homlokra lefésülni. Elég liberális ez az intézkedés, ha meggondoljuk, hogy ügyes kezek mi mindent tudnák csinálni azokkal a lefüggő fiútokekkel. Egy széles körben elterjedt téves felfogással azonban szembe kell szállanunk. A Korán ugyanis éppen az arc elfödéséről nem intézkedik és ez a szokás nem annyira valóságos, és messzeható prűderikából ered, mint inkább évszázadok folytán megerősödött történelmi emlék. Ugyan-csak téves felfogás uralkodik a keletiek többnejűségéről is. A többnejűség ma már inkább csak ritkaságszámba megy, aminek főképpen csak az utóbbi évtizedek gazda-

sági hanyatlása a legközvetlenebb előidézője. A törökországi viszonyok alapos ismerői állítják, hogy ma már 1000 házasságra 15—20 bigámia és legfeljebb 5—10 polygámia jut. Az egész a jólét kérdésén fordul meg és az egynejűség harcosaira nézve az ifjútörök mozgalomnak lesz egy árnyoldala. A nép jólétének előrelátható fokozódásával a többnejűség is valószínűleg újból feléled és új renaissance-korszakot fog megérni. »Sok asszony-nal, sok költség és sok bosszúság jár!« mondja a példaszó. A dilemmában talán a legutolsó pont a döntő s a modern törököt valószínűleg éppen ez, a hölgyekre nem éppen hízogó vélemény hajtja az egynejűségért sikra szálló moralisták táborába. A választ a Korán minden-esetre nagyon megkönnyíti s ezáltal a szerencsétlen házasság rizikója is csekélyebb. A férj egyszerű eltaszítással — mutelleka — szabadulhat a házastársi kötelektől, az asszony ellenben csak három válóokot érvényesíthet. E három válóok, ha a férj megtagadja gyermekét, ha feleségétől megvonja a rangjához mért ellátást — minden asszony jogot formálhat elkülönített lakosztállyra és cselédségre — és végül ha a férj kétéltedik az asszony hűségében. Gyakran előfordul azonban, hogy az ilyen gyorsan elváltassott házasságleket újból összehoronnálják, minthogy az asszonynak joga van a válás után még három hónapig a férj házában tartózkodni. A felsőbb tízezrek körében a változatosságot kedvelő basáknál gyakran előfordul, hogy másfélucat házasságot is kötnek egymásután.

A házassági jog gyökeres megváltoztatására irányuló mozgalom mindenesetre nehéz és nagy akadályokba fog ütközni. Ami előrelátható időkben keresztülvihető lesz, az nagyon csekélyke eredmény. Legfőképpen a vélemények megváltoztatása és e réven a gyakorlat módosítása érhető el, de magának a törvénynek, a Koránnak reformálása még a messze jövőendő zeneje.

erre terjedhet ki és nem a vitatott jog kérdésére. A község képviselője bizalmi állásából folyó kötelességét teljesítette, midőn a közönség és a kegyelet érdekében az engedélyezési tárgyaláson ismertetett észrevételeit, kifogásait megtette. Ellen esetben súlyos kötelességsértést követett volna el.

Nemcsak az ügy közérdekű jelentőségénél fogva, de azért is kötelességünknek tartjuk az aktuális kérdéssel foglalkozni, mert ime a fejlemények pár év előtti felszólalásunkat indokolják. Ha azóta foglalkoztak volna az illetékes faktorok a vitatott jog tisztázásával, ma már rendezve volna. Sőt most is lehetségesnek tartjuk ezt, még pedig az érdekek sérelme nélkül.

Petrozsény község közönsége nem gördítet akadályt az ellen, hogy a kincstár bányauzeme céljára épületek emeltessenek. Sőt ezt kitelhetőleg előmozdítani kötelessége. Ezt a község jól felfogott érdeke, szociális és nemzetgazdasági szempontok követelik, amely mellett másodrendű kérdés, hogy épen azon a helyen legyen-e a közönség üdülésére és a szeretett királyné emlékének megörökítésére szolgáló liget. És ha arra a nagy beruházást igénylő kincstári köszénbányauzem érdekében szükség van, — amint hogy úgy is van, mit vitatni sem lehet — akkor a kir. pénzügyi kincstár bizonyára nem fog elzárkózni a község feltéve örzött érdekének biztosítása előtt, annál is inkább, mert a község érdeke államérdekek képez, — és viszont. A magas kincstárnak módjában áll más, alkalmas helyet a kérdéses célra kijelölni, vagy megszerezni. És a községnek jól felfogott érdeke, hogy ily uton létrejöjjön a megegyezés és semmi esetre se provokáltassék döntés az illetékes forum részéről és ne legyen — és bizonyára nem is lesz — a vitatott kérdés, ütköző pont, melynél az egyik fél vesztes lehetne. A magas kincstár eddig is jóakarattal mozditotta elő Petrozsény község érdekét, haladását, fejlődését s erre a jóindulatu támogatásra jövőre is utalva van. Ezt tehát kockáztatnia nem volna észszerű. Erre a merev állapontra bizonyára nem is helyezkedik.

A kölcsönös megértés, a jogok kölcsönös méltánylása bizonyára el fogja enyészteni a kérdéses területre nézve eltérő álláspontot.

KÜLÖNFÉLÉK:

— **Személyi hir.** Dr. Chorin Ferenc, főrendiházi tag, községünk diszpolgára, mint a Salgótarjáni Köszénbánya R. T. elnöke mult vasárnap Petrozsénybe érkezett s pár napig községünkben tartózkodott.

— **A Petrozsényi Takarékpénztár** Részv.-Társaság f. hó 1-én a részvényesek élénk érdeklődése mellett közgyűlést tartott Roth Floris bányaigazgató elnöklésével, akinek a kibocsátott 200.000 kor. új részvények jegyzéséről tett bejelentését megnyugvással vették örömdetes tudomásul a részvényesek. A közgyűlés egyhangulag megválasztotta az igazgatóság tagjává Manheim Ármán dévai nagykereskedőt. A közgyűlés még folyó ügyeket tárgyal.

— **A petrozsényi és jár. Ipartestület** és a Petrozsényi Önk. Tüzoltó Egyet. által a mult hó 20-án megtartott táncmultság alkalmából mult számunkban közölt kimutatáson kívül felülfizettek még: Dr. Fiss Dezső, Bíró János, Weinberger Bernát, Klein Jakab 2-2 kor., Szüle László, Grünfeld Dávid 3 3 kor., melyért köszönetet mond a rendezőség.

— **A Petrozsényi Önk. Tüzoltó Egyesület** javára ujabban adakoztak: Emke szálloda 50 kor., Kohn László, Halász Sándor 10-10 kor., Blaschek Aladár, Izrael Mór 5-5 kor., Stranczyk Ferenc 4 kor., Graffius Vilmos 2 kor., összesen 86 kor., melyet ez uton is köszönettel nyugtáz a parancsnokság.

— **Az Uránia** petrozsényi állandó mozgófénykép-színház mult hó 30-án d. u. 5 órakor megnyit. A minden várakozást felülmúló érdeklődés igazolja, hogy az ujabban kor eme szórakoztató, tanulságos, sőt kulturmisz-

ziót teljesítő vívmánya Petrozsényben is hiányt pótol. Az érdekes, változatos s minden harmadik nap változó műsor esténként kétszer, sőt háromszor is annyira megtölti a földszintet és karzatokat, hogy a közönség helyet s jegyet nem kaphat, ami azt is bizonyítja, hogy legalább még egyszer akkora nézőterre lett volna szükség. Előadások alkalmával fordulnak elő zavarok és egyéb tekintetben is praktikus intézkedés szüksége mutatkozik, amit azonban a kezdet nehézségeinek tulajdonítunk, ami el lesz enyésztetve.

— **A petrozsényi iparos ifjuság** ma este 8 órakor tartja táncmultságával egybekötött műkedvelői előadását a bányatársulati Györke-féle vendéglőben a tüzoltóegylet zászlóbeszerzési alap javára. Felhívjuk reá az érdeklődők figyelmét.

— **Színészet.** (Folytatás.) A petrozsényi közönségnek kedden, augusztus 25-én, mutatkozott be K. Molnár Bella, a jövő évad primadonnája Casanova fő női szerepében. Kis terjedelmű, középerős hangja van s azzal a hanggal elég szabatos éneket produkált az estén. Kedves arca, ügyes és nem túl élénk mozdulata: a jó primadonna tulajdonságai. Örövendénk, ha a jövő színév sikerült lenne épen az ő közbejöttével. A darab előadása egyike volt a legjobbaknak. A kar kifogástalanul énekel s a szereplőknél bizonyos animót láttunk, ami nagyon jó hatást tett annyi vonatott operett előadás után. Kőhalmi, mint XV. Lajos legjobb alakításait mutatta be. A gunár nótá most is óriási hatást tett. Sziklai (Pietro) nem neki való szerepben énekel.

Szerdán, augusztus 26-án, esté a «Leányka» ment kis közönség előtt. A jól ismert Verő darab kissé erőltetett muzsikájával nem tette ránk azt a hatást ma este, amit karakterénél fogva vártunk volna tőle. Az előadók nem tudtak levegőt teremteni a színpadon. Szóval nem volt magyar az, aminek pedig annak kellett volna lenni. Molnár Bella bájos jelenség volt, Sziklai pedig daliás Tökölly. Dalaikat a közönség nagyon rokonszenvesen fogadta. A derűs elemet Fonó és Déák képviselték az estén s mondhatjuk sikerrel. Második felvonásbeli kettősüket szűnni nem akaró taps követte. Kőhalmi fejedelmében semmi méltóság, s annál több az, ami groteszk. Kényes szerep ez, amit csak sok izléssel szabad megjátszani, hogy ne legyen operette figura.

Aug. 27-én «Forgószél kisasszony» operette ujdonságban K. Molnár Bella elemében volt s az összjáték is kielégítette a felígelt nézőtér közönségét.

Aug. 28-án «Durand és Durand» vígjátékban Kunhegyi remekelt s a két Durand (Fekete és Dénes) találóan és diszkrétan juttatták érvényre a bonyolult helyzet komikumait. Sáskai I. és Dénesné a fő női szerepekben igen jók voltak.

Aug. 29-én Bucsú-előadásul «Az ideges nők»-et adták szép számú közönség előtt felerészben az önk. tüzoltó egyet. javára. Az előadáson észrevehető volt, hogy a színészek már felígelt utban voltak. Mindazonáltal összesség, elég jó volt. És ezzel véget ért a nyári színi szezon, melyről és általában a színészetéről külön cikkben fogjuk megtenni észrevételeinket.

— **Párisi nagy áruház** községünkben szép eredménnyel működik, csak rövid ideje, hogy községünket nevezett áruház élénkíti, és már is ösmertté vált olcsó és szép áruvárára révén, miáltal a vevőközönséget teljesen magához vonzotta.

— **Betörés és betörési kísérletek.** Péntekre virradó éjjel Könyű Károly rendőrszakaszvezető és Gráva György rendőrtizedes a főutcán portyázva észrevették, hogy Fehér Ignác divatárú üzletének vasredő ajtaja fel van feszítve. Az egyik rendőr az ajtó előtt állt, a másik körül nézett a tettes után, amennyiben a község háza előtt haladva egy férfialakot láttak az üzletajtónál, aki a Malea-utcába befordult. Ezt azonban a rendőr már sehol sem látta, hiába kutatta a nyomban odaérkezett Schuster S. rendőrbiztossal együtt. Elűnt. Ekkor felkötötték az üzletajtót és konstataálták, hogy a betörő nem hatolt be az üzletbe. Bizonyára a rendőrijárat közlekedésére elmenekült. Grausam Károly kereskedésének airtján a vasredőt egész szélességében üzletnyitáskor szombaton kora reggel kettévágva találták, amit kétségtelenül betörési szándékkal tehetett valaki, de terve megghiúsult. Valószínűleg ott is az éjjeli járát elől menekült a tettes. Ugyátszik, mindkét helyen ugyanazon betörő próbált szerencsét, aki ebben a mestersebben jártas és eszközökkel ellátva tehet, ki után a rendőrség és esendőrség erőlyesen nyomoz. Jó lesz, ha a kereskedők maguk is éber vigyázattal gondoskodnak érdekeik megvédéséről. Peck Fülöp nél szombaton hajnalban, üzletnyitáskor vették észre, hogy az üzletbe betörtek s bolti árukat, élelmi cikkeket elemeltek. A kár 40-50 korona. Itt is nagy ügyességgel hatoltak be az üzletbe. Nem lehetetlen, hogy ugyanazon tettesnek (esetleg tetteseknek) sikerült itt a betörés, aki az előbbi kísérleténél kudarcot vallott. A községi rendőrség és csend-

őrség ebben az esetben nyomban megindította a nyomozást.

— **Ügyes zsebelő.** Herczeg Antal kolozsvári földmunkás, aki a héten Rekesán János társával együtt jött Petrozsénybe élelemkeresés végett. A vonaton is együtt jöttek, ahol még megvult Rekesán ezüst zseborája és lánc. Együtt indultak a petrozsényi állomástól a községbe. Utközben Rekesán meg akarja nézni, hogy hány óra, de az ő órája láncostól észrevétlenül eltűnt már a vasuti átjárón tul. Társát, Herczeg Antalt gyanúsította, akitől követelte az órát, de az lármázva, sőt fenyegetődzve tiltakozott a gyanúsítás ellen. A vasuti ügyeletes rendőr a zajongókat csendre intette, majd a tényállás felvétele végett velük a rendőrségre ment ahol aztán Herczeg inge alól az óra és lánc előkerült. Tettest átadták a csendőrségnek.

— **A korcsmai zárórák** iránt értesülésünk szerint a rendőrhatalóság aként intézkedett, hogy vasár- és ünnepnapokon Petrozsény községben és az egész járásban a pálinkamérések és korcsmák d. u. 6 órakor bezárassanak. A közönség ezt az üdvös rendelkezést bizonyára örömdetes tudomásul veszi.

— **A sárga dinye történetéből.** A legtöbb sárga dinyeaj augusztusban érik. Ilyenkor nemcsak Budapest, de világszerte óriási mennyiségben fogyasztják ezt a nemes gyümölcsöt, és pedig többnyire cukorral. A sárga dinyét még a 15-ik században hozták be nyugati vagy belső-ázsiai hazájából Európába. Herrera, salamancai tanár már 1513-ban egy, a nemzetgazdaságról irt könyvében említi ezt a dinye-fajt és a hölgyekhez hasonlítja. «A jó dinye, — ugymond, — felséges, de a rozsz az utálatos.» A sárga dinyetenyésztes terén különösen Olaszország vezet. Az anconai cantalupo nevű pápai várkastély kertjéből származik a ma is híres és közkedvelt Cantalupo-faj. VIII. Károly király 1490-ben vitte be először ezt a dinyét Franciaországba és VII. Frigyes császár annyit talált enni belőle, hogy belehalt.

— **Görögkeleti magyar egyház.** Ilyen is van Magyarországon, hol eddig csak a gör. kel. román és gör. kel. szerb volt az elismert híftelkezet. Apponyi Albert gróf vallás és közoktatásügyi miniszter legutóbb végső határozatot hozott a szentesi görög-keleti görög egyház jogi és vagyoni viszonyainak rendezése tárgyában. Ez ügy már közel egy évtized óta húzódik és sokféle viszontagságon keresztül. A miniszter véghatározatában kimondta, hogy a szentesi görög-keleti egyház, melynek fentartói és hívei egytől-egyik kizárólag magyarok, s a magyar nyelven kívül más nyelvet nem beszélnek, kizárólag magyar jellegű és ehhez képest az isteni tisztelt (liturgia), valamint az egyházközségi ügyek intézésének nyelvűl a hívek indokolt kérelmének figyelembe vételével a magyar nyelvet állapította meg. Az aradi román püspök most azzal fenyegetőzik, hogy az ügyet ő felseje elé terjeszti, mert szerinte a miniszternek a magyar liturgikus nyelv mellett való döntése a görög-keleti román-egyház önkormányzatába ütközik bele. A lelkeseknek pedig megtiltja, hogy magyarul misézzen s a híveket kiközösítéssel fenyegeti. Ennek azonban gyakorlati eredménye nem lesz, mert a miniszter azt is megállapította, hogy a szentesi gör. kel. hitközség az 1868:IX. t.-c. 9 §-ában meghatározott oly önálló (autochton) egyházi szervezet, amely a szerb és román metropoliták szervezetén kívül állva, az 1868-ik évi jogállásához képest a vármegyei hatóság közvetlen felügyelete és ellenőrzése mellett, egyházközségi és iskolai ügyei intézése, a szertartási nyelv szabad használatát, ugyszintén az egyházközségi vagyon és alapítványok kezelése tekintetében önállóan rendelkezik. Ez ügyeket a miniszter az egyház kebelében alakítandó tiztagu bizottság hatáskörébe utalta. A bizottság működése felett a közvetlen felügyeletet és ellenőrzést az illetékes vármegye törvényhatósága gyakorolja és pedig első fokban a vármegye alispánja, másodfokban a vármegye közigazgatási bizottsága és végső fokban a vallás és közoktatásügyi miniszter. A bizottság választja a lelkeszt is. A bizottság ügyrendjét szervezeti szabályzatban megállapítani s azt a felügyelő hatóság útján megerősítés kieszközlése végett a miniszterhez felterjeszteni köteles. Ekként a miniszteri végső határozat útját vágja az eloláshozási törekvéseknek, melyek az aradi román püspökség részéről sürűen megújultak. Érdekes, hogy a miniszter véghatározatában utal a független görög-keleti egyházak szervezése iránt hozandó törvényhozási általános érvényű intézkedésekre, vagyis, magyar nyelvű görög-keleti szertartású püspökség felállítását célozza.

— **A vetélytársak.** Egy angol elmeügyintézet igazgatója néhány előkelő vendéget kalauszolt végig a vezetéke alatt álló intézetben. A kert egyik padján egy beteget pillantott meg, aki némán, melankolikus búval ült a pad egyik szélén.

— Ezt az emberi, — magyarázta a direktor — a

szerencsétlen házasság örítette meg. A felesége megcsalta, aztán elvált tőle és nőül ment a csábitóhoz.

— Csodálatos, — szólt az egyik társaságbeli hölgy, — hogy milyen nyugodt ez az ember.

Valamivel később a társaság a dühöngő betegek osztályához ért, ahol rácsos cellákban őrizték az őrgönggö elmebetegeket. A kormány ez a törekvése azonban csak akkor fogja éreztetni kedvező eredményeit, ha a megvásárolt állami közszolgáltatásokat üzembe helyezi. Ez pedig egyhamar nem igen fog megtörténni, mert a bányák üzembehelyezése még egy-két év eltelik. Az államvasutak szén szükségletét pedig az idén sem tudják hazai szénből fedezni, hozzávetőleges számítások szerint 70000 tonnára rug az a mennyiség, amely hiányzik s a melynek beszerzéséről az államvasutaknak sürgősen gondoskodni kell, ha csak nem akarják a két év előtti kedvezőtlen állapotokat felújítani. A hazai szénbányászati fejlődése szempontjából minden esetre kedvezőnek tartjuk egyrészt az állam szénbányászati átvételét, másrészt pedig, hogy folyton újabb és újabb közszolgáltatások bukkannak, amelyek kihasználása jövedelmezőnek ígérkezik. Így a nyitrai Handlova község közelében talált szénterületek és a kutatások folytán eddig elért eredmények arra engednek következtetni, hogy itt gazdag és jó minőségű szénbányák lesznek megnyithatók. A kutatási jog a salgótarjáni és a magyar általános közszolgáltatás-társaság közös tulajdona s a két társaság az új bányák kihasználása s területeinek értékesítése céljából közösségre lép. Az még nincs elhatározva, hogy a két társulat külön-külön fogja-e művelni a handlovi szénbányákat, vagy pedig egy általuk alapítandó új részvénytársaságnak engedi-e át. Az erre vonatkozó tárgyalások folyamatosan vannak.

CSARNOK.

Nyári élet.

Itt van az ősz . . .

Fájdalom, a konkurrencia kényszerít arra, hogy a «Nyári élet» gyűjtőim alatt még nyáron üdvözljem az ősz megérkezését. Az őszi versek, cikkek, tárcák ezélt szeptember 21-én jelentek meg. De az élelmesebb írók megelőzték a többi azon a címen, hogy: holnap jön. Tavaly már 19-én jelent meg az őszi hangulat azzal, hogy holnapután vége a nyárnak. Elhatároztam tehát, hogy az idén mindenkit lefűzők és már ma üdvözlöm az ősz jöttét, elibe megyek két héttel s már most pontokba foglalom amaz évezredek tévedések helyreigazítását, a melyek az ősz körül évről-évre felmerülnek.

Ime:

1. Azt mondják: ősszel megsárgul a falevél. Tévedés. Ősszel nem a falevél sárgul, hanem a közönség ama része, amely jelentéktlenebb helyen nyaralt, mint a másik része. Sárgul a szurduki nyaraló, ha az osztendeivel beszél és sárgul a péceli nyaraló ha a szurdukiival beszél.

2. Ősszel nem a fa veszi el koronáját, hanem az az apa, aki egy koronát adott az iskolaszolgának, hogy előbb jussan az igazgató elé, nagyreményű gyermekét beiratni. A korona csak akkor nem veszett el, ha legalább — három.

3. Ami ősszel a levegőben repül az nem ökörnyal, hanem megtévesztült fizikai gondolat.

4. Az ősz a legbájosabb évszak — nyáron.

5. Ősszel nem a természet veti le a ruházatát, hanem az ötgyermekes apa, hogy megvehesse mindazokat a könyveket, amelyek a gyermekei számára szükségesek.

6. Ősszel nem a szorgalmas szőlősgazda szüretel, hanem a latintanár, aki a nyelvtanból nyáron egy újabb kiadást rendezett, úgy annyira, hogy a régebbit még a sajátos sem veszi meg.

7. Nem az ősziróza virul szeptemberben, hanem az antikvárius.

8. Az ősznek nem a barack a legzamatosabb gyümölcse, hanem a színházi pletyka és a primadonna hecc.

9. Az is tévedés, hogy ezt a verset:

Itt van az ősz, itt van újra,
Nem járhatunk már Szurdukba,
Észrevéden elmult a nyár,
Urak, hölgyek a Mozi vár!

a költő mondja . . . Ezt nem a költő mondja, hanem a Mozi direktor.

De hagyjuk az ősz! Csak a névjegyet akartam leadni nála.

Oszián.

Sz. 4165 - 908. kib. Hunyadvárm. közig. bizottsága.

Tárgy: Pesthy Mihály dévai lakos Boli völgyben tervezett lőüzemi iparvasút céljára Petrozsény és Banica községek határában elfoglalható területek kisajátítása.

Hirdetmény.

Pesthy Mihály dévai lakos által Boli völgyben tervezett lőüzemi iparvasút céljára Petrozsény és Banica községek határában elfoglalható földterületekre nézve kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur az 1908. évi augusztus hó 24-én 61695/III. 1908. sz. a kelt rendeletével az 1907. évi III. t.-c. 8. §-a illetve ezen törvény első fejezetének végrehajtása tárgyában 1907. évi július 6-án 55800. sz. a. kiadott utasítás 69 §. alapján a kisajátítási jog engedélyezésével a kisajátítási eljárást az 1881. évi XLI. t.-c. 32. §-a értelmében elrendelte és felhívta bizottságunkat, hogy a kisajátítási eljárásnak az idézett t.-c. 33-40. §§-ai értelmében leendő megtartása céljából szükséges intézkedéseket tegye meg.

Fenti miniszteri rndelet értelmében a kisajátítási eljárás megkezdésének határidejéül f. év Szeptember hó 15-ének d. e. 9 óráját és összejövetei helyül Boli barlang állomási épületét tűzzük ki.

A kisajátítási eljárás elnökéül Pogány Béla alispánt vagy akadályoztatása esetén Csulay Lajos főjegyzőt, a bizottság tagjail pedig Mahler Ignác kir. főmérnököt és Janza Vazul petrozsényi főszolgabíró, végül jegyzőt Szentiványi Lajos m. aljzót küldjük ki. Miről az összes érdekelt arról értesítetnek, hogy a kisajátítási terv és összeírás egy-egy példánya a petrozsényi illetve banicai község előljárási hivatalos helyiségében van közszemlére kitéve és hogy a bizottság a kisajátítási terv meg-

állapítása felett akkor is érdemleg határoz, ha az érdekelték közül senki sem jelenik meg.

Déva, 1908. augusztus 28.

Főispán helyett:
Pogány Béla,
alispán.

838—1908 sz. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszéknek 1908. évi 6727. p. számú végzése következtében Dr. Szuciu Gábor hátszegi ügyvéd által képviselt Popovics Ádám és neje vulkáni lakosok javára Zsilip Dán és társai vulkáni lakosok ellen 276 K. 60 f. s jár. erejéig 1908. évi július hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 650 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m. sertések, lovak és fa-épületek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíró 1908-ik évi V. 1209/2 számú végzése folytán eddig összesen 329 kor. 84 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Vulkan községben Zsilip Dán és Zsilip Dinka végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására 1908. évi szeptember hó 21. napjának d. u. 1 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-olgy megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Puj, 1908. évi augusztus hó 27. napján.

Biró János
kir. bír. végrehajtó.

Keveset használt mat, faragott, butor elutazás miatt azonnal eladó. Ugyan itt lovak, hintó és szekerek eladók.

Szekely Gyula, Malea-utca, Petrozsény.

HÁLÓSZOBA BERENDEZÉS

CSIRBOLYA FENYŐBŐL
OLCSÓN ELADÓ.

Értekezhetni GROSS HERMANNAL.

Eladó háztelkek.

Petrozsényben a Malea-utca-ban házépítésre alkalmas 4 telek eladó.

Értekezni lehet a tulajdonossal

Keiling Károly, Petrilla.

BOHN M. ÉS TÁRSAI

= = = = NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA. = = = =

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szak-mában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

= = NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN. = =

Alapítotott 1864.-ben — Legelőkelőbb referenciák. — Alapítottott 1864.-ben.

50 millió évi gyártás

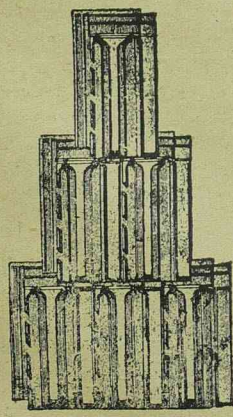
a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

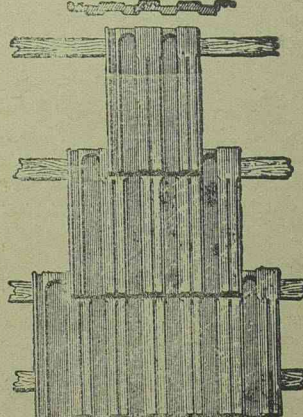
GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcserepek.

Legolcsóbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bármentve.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-cserép 272. szám.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. bizt. préselt átfedőcserép 253. sz.

Első petrozsényi
könyvnyomda és
könyvkötészet

Van szerencsém Petrozsény és vidéke mélyen
tisztelt nagyérdmü közönségének

tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló **könyv- és papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legutányosabban kielégitem. **Tanszerek-, rajz- és íróeszközök, tankönyvek, imakönyvek, albumok** stb. nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb. kereskedésemben jutányos áron kaphatók.

Midőn a kultura tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, a társadalmi életnyilvánulás követelményeit kielégítendő hírlapot indítottam, hogy a sajtó erejével a hazafias célt szolgáljak. A kezdeti nehézségeivel küzdve, anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmesszebb menő igényeket a legutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek a haladás, a fejlődés kívánalmainak kielégítését szem előtt tartva **KÖNYVKÖTÉSZETET** rendeztem be gépezettel, a legmodernebb eszközökkel felszereltem s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legutányosabban elvállalom.

Teljes tisztelettel:

FIGULI ANTAL.

Hivatalos- és
magánnyomtatványok.

„Petrozsény és Vidéke”
kiadóhivatala.

:: UJ ÜZLET MEGNYITÁS! ::

Tisztelettel értesitem a m. tisztelt vevőközönséget miszerint a mai kornak megfelelőleg egy szép, modern

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZAT

rendeztem be, és melyet a m. t. vevőközönségnek rendelkezésére bocsátom.

Üzletemben **mindennemű férfi- és női fehérneműek, ajándék és dísz- tárgyak, utazótáskák és bőröndök, férfi, női és gyermek-harisnyák, ugyancsak üveg, porcellán és china-ezüst tárgyak, női kezi-táskák, szivar-, cigaretta- és dohány-tárcák, kötények.** stb. stb. dus választékban, **jutányos áron** kaphatók.

Tömeges látogatásokat kérem teljes tisztelettel:

UJHELYI LAJOS, Petrozsény

Kossuth Lajos-utca és tér, Dr. Rosenberg Ignác-féle ház.

Papir-, rajz-
és
könyvkereskedés.

FIGYELEM!

A n. é. közönségnek b. figyelmébe ajánlom, hogy

Petrozsényben a Kossuth Lajos-utcában
(Warhanek-féle házban)

**férfi- női- és gyermek-
RUHA-ÜZLETET**

nyitottam.

Üzletemben nagymennyiségben raktáron tartok

kalapokat

és cipőket.

Áruim jósága és olcsóságáról méltóztasson a n. é. közönség mielőbb meggyőződést szerezni. Kiváló tisztelettel
GRÜNBLATT GERSON.

Üzleti elv:

„Nagy forgalom, kevés haszon.”

Szénát, szalmát eladok

bármily nagy mennyiségben.

Közvetítőknak magas jutalék.

Schreier Béla takarmány-
nagykereskedő. Budapest.

Népszínházutcza 22. sz. Telefon 20—52.

SZÉNA

I-ma minőségű eladó, kis és nagyobb mennyiségben.

Értekezhetni: **N. Naláczy Gejza, Puj.**

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható

Hochsinger Testvérek Budapest.
Özv. Grün Mórénál Petrozsényben.